

Podle knih nevařím, vede mě intuice

Začíná seriál receptů od úspěšné food blogerky, kuchařky a fotografky Markéty Pavleje

ČTĚTE
na str. 32 a 33

SOBOTA 5. ZÁŘÍ A NEDĚLE 6. ZÁŘÍ 2015

LIDOVÉ NOVINY

Nový výzkum: děti chtějí mladé rodiče

Žádný jiný porod nevyvolal v sousedním Rakousku už dlouho takovou pozornost, jako když letos v únoru přivedla na klinice v dolnorakouském Welsu šedesátiletá matka na svět zdravá dvojčata. Jednalo se totiž o nejstarší matku, která kdy porodila na rakouském území.

MAREK
KERLES

spolupracovník LN

Ženě, původem kosovské Albánce, bylo v době porodu 60 let, jejímu muži a otci dvojčat ještě o tři roky více. Protože rakouské zákony neumožňují umělé oplodnění ženám nad 46, pár podstoupil celou proceduru v nejméně zahraniční zemi. Stejně jako v roce 2012, kdy se páru narodila zdravá holčička. Letos k ní přibýlí ještě dva chlápci, pojmenovaní Eldion a Elmedin. Radost otce neznala mezí.

Touha, nebo nezodpovědnost?

„Jsem nesmírně šťastný a spokojený. Nyní mám vedle své milované dcerky ještě dva kluky. A všichni jsou zdraví,“ uvedl otec Xhemalija I. v prvním rozhovoru pro média ještě na chodbě porodnice. Také matka přežila druhý porod v šedesáti letech bez jakékoliv zdravotní úhony. Dvojice se později médiím svěřila, že se o děti začala pokoušet okamžitě po sňatku, tedy před dvanácti lety. Muži tehdy bylo 51 a ženě 48 let, oba byli do té doby bezdětní. Až před třemi lety však díky možnostem reprodukční medicíny přišla na svět holčička a letos chlápci. „Je to neuvěřitelný pocit. Cítím se, jako bych se sám znovu narodil,“ uvedl Xhemalija.

Rakouský případ, který však na světě dnes není vůbec ojedinělý, pochopitelně vyvolal nové kolo stále omílané debaty o rodičovské odpovědnosti a etice umělého oplodnění. Dokážou šedesátiletá matka a třiašedesátiletý otec pečovat o novorozené stejně, jako kdyby jim bylo dvacet? Není to čirá nezodpovědnost nejen ze strany rodičů, ale také těch, kdo jim narození dětí v tak vysokém věku umožnili? Neměly by se změnit zákony? Podobná debata probíhá vzhledem ke stále rostoucímu počtu starších rodiček a otců i v Česku. Diskusi o odpovědném rodičovství postavili do trochu jiné roviny vědci ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a z Univerzity Karlovy v Praze. Letos na toto téma dokončili unikátní studii. Její ojedinělost spočívá v tom, že se šetření nezabývá názory ani pocity rodičů, ale soustředí se na to, co si

FOTO SHUTTERSTOCK

Čeští vědci zaujali svět unikátním výzkumem, který se týká možnosti takzvaného umělého oplodnění a s tím souvisejícího problému stále starších rodičů. Na názor, **kolik roků by měl mít ideální táta a máma**, se badatelé neptali dospělých, ale samotných dětí. Ty si přejí, aby jejich rodiče byli podstatně mladší. A mají pro to velmi rozumné důvody.

o ideálním věku matky a otce myslí děti.

Výsledky výzkumu byly natolik překvapující, že okamžitě zaujaly odbornou veřejnost v mnoha zahraničních zemích a dostaly se mimo jiné i na stránky prestižního britského vědeckého týdeníku Bionews.

Rodičovské omlazení

Ukázalo se totiž, že kdyby si děti mohly vybrat, jak staré rodiče by chtěly mít, demografický vývoj

by zřejmě postupoval úplně opačným směrem, než se to děje dnes. Děti si totiž přejí mít mladší rodiče, většinou co nejbližší jejich věku. Ve většině případů nemají žádné problémy s tím, kdyby jejich otci či matce ještě v době porodu nebylo ani dvacet. Naopak čím starší rodiče, tím víc si jejich děti přejí jakési rodičovské omlazení.

Široce citovaná studie nyní slouží jako věrohodný podklad k odpovědi na vážnou celospole-

čenskou otázku. Jestliže se dnes moderní společnost chlubí tím, že jí záleží na maximálně zdravém vývoji dětské populace a jejím štěstí, nechová se zároveň trochu pokrytecky? Jak by jinak mohla dopustit, aby se neustále zvyšoval věk rodičů, zatímco samotné děti si přejí úplně jiný vývoj?

„Do přirozeného rodičovství není možné institucionálně zasahovat. Pokud lidé mohou mít děti a chtějí je, ať je mají,“ říká jedna ze spoluautorek výzkumu Hana

Konečná ze ZSF Jihočeské univerzity. Jestliže se ale podle ní překračují biologické limity a do možnosti „rodit“ zasahují instituce, musí se vzít v úvahu i dětská přání, nikoliv jen přání dospělých. „Žijeme v době, kdy se na rozdíl od minulosti lidé mohou rozhodnout, v jakém věku chtějí mít děti. Pokud to nejde přirozenou cestou, mnoha párům může pomoci reprodukční medicína. Jenže problém je v tom, zda bychom se vlastně v první řadě ne-

měli řídit tím, co by nám mělo být nejdražší, tedy spokojeností dětí,“ říká Konečná.

V rámci rozsáhlého průzkumu položil tým demografů a psychologů pod vedením Jiřiny Kocourkové z PŘF Univerzity Karlovy 1500 dětem a mladým lidem ve věku od jedenácti do pětadvaceti let hned několik otázek. „Díky technologickému pokroku v medicíně si dnes lidé mohou sami svobodně rozhodnout, kdy chtějí mít děti. Děti si stáří svých rodičů vybrat nemohou. Kdybys ale měl/a kouzelnou hůlku a mohl/a věk svých rodičů změnit, změnil/a bys ho? Kolik by sis přál/a, aby bylo tvé mamince/tatínkovi, až tobě bude 20/25 let? Proč?“

Něco málo přes dvacet

V dotazníku se autoři výzkumu ptali i na současný věk respondenta a jeho rodičů. A výsledek? „Zhruba 90 % dětí by si přálo, aby věk matky při porodu byl méně než 30 a věk otce méně než 35 let,“ říká Jiřina Kocourková. Čím starší rodiče podle ní dítě mělo, tím více je imaginární kouzelnou hůlkou omlazovalo.

Děti si přejí mít rodiče s věkem co nejbližším jejich věku. Ve většině případů nemají žádné problémy s tím, kdyby jejich otci či matce ještě v době porodu nebylo ani dvacet. Naopak čím starší rodiče, tím víc si děti přejí rodičovské omlazení.

Když měly děti odpovědět, zda jsou spokojeny s věkem svých rodičů, přes 50 % z nich bylo spokojeno. Zhruba jedna třetina respondentů by si však přála mladší rodiče, u matek v průměru o 6,6 a u otců o 7,5 roku. Zajímavé je ale především srovnání skutečného průměrného věku dnešních rodiček a dětské představy o ideálním věku obou rodičů. Vůbec nejvíce dětí, celkem 43 %, považuje za ideální věk matky při prvním porodu 20 až 24 let, dalších 37 % dětských účastníků výzkumu preferuje věk mezi 25 až 29 lety. Ve skutečnosti se ale dnes rodí děti (údaje pocházejí z roku 2011) matkám ve věku od 30 do 34 let. Takřka shodně, jen trochu odlišné výsledky vyšly i v případě otců. U nich byl nejpreferovanější věk mezi 25 a 29 lety.

Pokračování na straně 32